

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea vătămată Vasiliev Vasile, prin care se solicită casarea parțială a sentinței Judecătoreiei Slobozia din 03 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Bucadari Ion Valeriu, născut la 03 septembrie 1991, originar și domiciliat în s. Talmaza, r-nul Ștefan Vodă;

Cobzari Anatolie Leonid, născut la 30 decembrie 1991, originar și domiciliat în s. Talmaza, r-nul Ștefan Vodă;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 29.01.2014 – 03.07.2014 (prima instanță)*
- 2. 20.08.2014 – 23.12.2014 (instanța de apel)*
- 3. 18.03.2015 – 22.04.2015 (instanța de recurs ordinar)*

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Slobozia din 03 iulie 2014, ***Bucadari Ion Valeriu și Cobzari Anatolie Leonid*** au fost recunoscuți vinovați în comiterea următoarelor infracțiuni:

- art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, lui Bucadari Ion stabilindu-i-se o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 12 (doisprezece) ani, iar lui Cobzari Anatolie – 11 (unsprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

- art. 362 alin. (1) Cod penal, lui Bucatari Ion stabilindu-i-se o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, iar lui Cobzari Anatolie – 1 (un) an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, lui Bucatari Ion i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 14 (paisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În baza art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită i s-a aplicat total pedeapsa neexecutată de 1 an și 6 luni stabilită prin sentința Judecătoriei Slobozia din 30.01.2012, fiindu-i stabilită o pedeapsă definitivă pe un termen de 15 (cincisprezece) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Lui Cobzari Anatolie, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i s-a stabilit o pedeapsă definitivă pe un termen de 12 (doisprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, Vasile Vasilev a fost admisă total, cu dispunerea încasării în mod solidar de la Bucatari Ion și Cobzari Anatolie a sumei de 5 000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 800 000 (opt sute mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la 04.07.2013, în jurul orei 01⁰⁰, Cobzari Anatolie Leonid, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Bucatari Ion Valeriu, avînd scopul de a comite un atac în scopul sustragerii bunurilor lui Vasilev Vasile Afanasiev, au pătruns în domiciliul acestuia din s. Talmaza, r-nul Ștefan Vodă, unde, acționînd în scopul sustragerii bunurilor și-au pus cagule pe cap și aplicînd violența periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, cu un ciocan și un cuțit, i-au aplicat cet. Vasilev Vasile multiple lovituri în diverse regiuni ale corpului, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 83/D din 08.07.2013 - traumă cranio-cerebrală deschisă manifestată prin: leziune traumatică în focar TCCD penetrant, contuzie cerebrală gravă, hematom acut, epidural frontal pe dreapta, fractura liniară a osului frontal pe dreapta cu trecerea la baza craniului fosa medie pe dreapta, fracturi cominutive denivelate a osului frontal pe dreapta cu comprimarea emisferei drepte, pneumocefalee masivă, subdurală, bifrontală, plăgi tăiate a capului, feței și brațului drept, care se califică ca vătămări corporale grave. Ulterior, au sustras 1 800 lei și un telefon de model Nokia Lumia 610 la prețul de 3 200 lei, cauzîndu-i părții vătămate o daună considerabilă în mărime de 5 000 lei.

La 09.07.2013, în jurul orei 12⁰⁰, Bucatari Ion, în urma unei înțelegeri prealabile și împreună cu Cobzaru Anatolie, avînd scopul de a trece ilegal frontiera de stat a Republicii Moldova, în direcția Ucrainei, ocolind postul vamal Palanca, au trecut ilegal frontiera de stat a Republicii Moldova, în direcția Ucrainei, unde au fost reținuți de autoritățile ucrainene.

3. Neîntînd de acord cu sentința, împotriva acesteia au declarat apeluri:

- *avocatul Sergiu Coptu în interesele părții vătămate, Vasilev Vasile*, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpaților să li se stabilească pedeapsa maximă prevăzută de sancțiunea infracțiunilor incriminate, și suplimentar, să fie trași la răspundere penală pentru tentativă la omor și pedepsiți în baza art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

În vederea argumentării apelului declarat, apelantul a indicat că instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele și gravitatea infracțiunilor comise de către inculpați, stabilind o pedeapsă prea blândă în raport cu consecințele survenite. La fel, este criticată pasivitatea procurorului de a modifica învinuirea în sensul agravării atunci când în ședințele de judecată a fost invocată versiunea de calificare a acțiunilor inculpaților în baza art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, întrucât este evident, că vătămrile grave care i-au fost cauzate părții vătămate, constituie nu altceva decât tentativă la omor;

- *inculpatul Bucatari Ion*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea sa pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, motivând că partea vătămată Vasilev Vasile a menționat că unul dintre atacatori era încălțat în pantofi, iar al doilea în adidași albi, iar conform procesului verbal de percheziție din 15.07.13 de la domiciliul lui Bucatari Ion s-au ridicat o pereche de adidași negri, la fel, pe foaia adezivă nr. 15a, 15b, 15 c (f.d. 153-155) s-a stabilit că urmele digitale au fost create de o persoană nestabilă, iar apelurile telefonice care s-au efectuat de pe telefonul părții vătămate s-a constatat că au fost adresate lui Cobzari Irina, mama inculpatului Cobzari Anatolie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2014 apelul declarat de avocatul Sergiu Coptu a fost respins ca nefondat, iar cererea inculpatului Bucatari Ion de retragere a apelului a fost admisă, cu încetarea procedurii de apel în această parte.

5. Pentru a motiva soluția adoptată, instanța de apel a constatat că instanța de fond multilateral și minuțios a apreciat materialul probator administrat pe cauză, just ajungând la concluzia de a încadra juridic faptele inculpaților în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, după semnele calificative tâlhărie, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, de două persoane mascate, prin pătrundere în locuință, cu aplicarea altor obiecte în calitate de armă, cu cauzarea daunelor în proporții considerabile, soldat cu vătămarea gravă a persoanei, precum și în baza art. 362 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi trecerea ilegală a frontierei de stat a Republicii Moldova, eludând controlul de frontieră.

Referitor la cerința apelantului Sergiu Coptu de a încadra juridic fapta inculpaților în baza art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a subliniat că calificarea infracțiunii se face doar în limitele învinuirii, iar procurorul nu este în drept de a modifica învinuirea în sensul agravării în instanța de apel, dacă această chestiune nu a fost invocată în instanța de fond.

Cît privește mărimea pedepsei stabilite inculpaților și contestată în ordine de apel de către partea vătămată Vasilev Vasile, instanța de apel a conchis că aceasta este adecvată și în deplină corespundere cu circumstanțele agravante reținute pe cauză, totodată nefiind încălcat principiul umanismului, prin care se urmărește corectarea inculpatului și nicidecum provocarea de suferințe fizice acestuia.

6. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar partea vătămată Vasilev Vasile, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a hotărârilor judecătorești,

cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea cerințelor înaintate, recurentul a invocat faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și anume nu a ținut cont de vătămările cauzate și de perioada de tratament îndelungat necesar pentru recuperarea sa, care reprezintă indicii prioritari în a constata că prin fapta inculpaților suntem în prezența și a unei tentative la omor, care urma a fi aplicată prin concurs la infracțiunea de tâlhărie.

Totodată, reieșind din suferințele fizice și morale pe care le-a suportat partea vătămată, instanța de apel nu le-a stabilit inculpaților pedeapsa maximă prevăzută de lege, ci a menținut pedeapsa stabilită de către instanța de fond, care a fost greșit individualizată.

Consideră recurentul că inculpații urmează a fi trași la răspundere penală și pedepsiți, inclusiv și pentru tentativă la omor.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Într-un prim aspect, Colegiul penal se va referi la cerința recurentului privind stabilirea unei pedepse mai aspre inculpaților, menționînd faptul că asupra categoriei și mărimii pedepsei instanțele de fond au apreciat multilateral împrejurările în care s-au consumat infracțiunile, urmările survenite, circumstanțele agravante reținute pe cauză, și nu în ultimul rînd – personalitatea inculpaților.

Reieșind din sancțiunea infracțiunii prevăzute la art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, care are tangență directă cu partea vătămată Vasilev Vasile, instanța de recurs constată că inculpatului Bucatari Ion i s-a stabilit pedeapsa maximă de 12 ani, iar lui Cobzari Anatolie – 11 ani închisoare, care constituie o pedeapsă mai apropiată de maximul de 12 ani.

Prin urmare, rezultă că înăsprirea pedepsei inculpatului Bucatari Ion nu este posibilă, iar cît privește pedeapsa stabilită inculpatului Cobzari Anatolie, Colegiul penal consideră că aceasta este una echitabilă, pe măsură de a satisface scopul urmărit de legea penală. Mai mult de atît, se impune a reaminti faptul – care a fost constatat și de instanța de apel – că pedeapsa penală se aplică nu pentru a cauza suferințe fizice condamnatului sau pentru a-i înjosi demnitatea, ci pentru a-i schimba concepțiile și convingerile greșite care l-au influențat la comiterea infracțiunii și pentru a-i educa stima față de normele scrise și nescrise ale societății.

În concluzie, instanța de recurs conchide că mărirea pedepselor stabilite inculpaților pe ambele capete de învinuire, se încadrează în limitele stabilite în sancțiunea normelor incriminate și sunt corect individualizate, fiind dozate în așa măsură, încît nu se neglijează nici autoritatea legii penale, nici principiul umanismului.

Referitor la critica recurentului ce ține de neglijența acuzatorului de stat, dar și a instanțelor de judecată de a califica suplimentar fapta inculpaților potrivit art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, adică tentativă la omor, instanța de recurs susține că o asemenea încadrare suplimentară nu este corectă, întrucât din însuși declarațiile părții vătămate se evidențiază intenția unică a inculpaților de a ataca și a sustrage bani, și nu de a o lipsi de viață. Vătămările corporale cauzate părții vătămate constituie componenta indispensabilă a acțiunii adiacente, care în speța dată, îmbracă forma agravantei prevăzute la lit. c) alin. (3) art. 188 Cod penal.

Așadar, din punct de vedere al dreptului material, este exclus concursul ideal dintre art. 27, 145 alin. (1) Cod penal și art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, deoarece normele vizate sunt distincte prin intenția pe care o are făptuitorul, dar și pentru că acelorași urmări (vătămările grave) li se acordă o dublă valență juridică.

Sub aspect procedural, este de menționat că potrivit regulii generale prescrise la art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele formulate în rechizitoriu.

Totodată, Colegiul penal constată că asupra aspectului vizat s-a expus și instanța de apel, unde just a constatat că modificarea învinuirii în sensul agravării nu poate constitui subiect de discuție în instanța de apel, dacă aceasta nu a fost solicitată de către procuror în instanța de fond, pe motiv că se încalcă vădit dreptul substanțial al inculpatului la un proces echitabil, prin înaintarea unei noi învinuiri care nu a parcurs triplul grad de jurisdicție.

La cele consemnate mai sus, instanța de recurs concluzionează că temeiurile invocate de către recurent nu și-au găsit confirmare, decizia instanței de apel fiind în deplină corespundere cu prevederile art. 414-418 Cod de procedură penală, motiv pentru care Colegiul penal va declara inadmisibil recursul aflat pe rol.

8. În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Vasilev Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui *Bucatari Ion Valeriu și Cobzari Anatolie Leonid*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 mai 2015.

Președinte

Judecător

Judecător

Petru Ursache

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru